

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและ
ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ชื่อและนามสกุล นายอนุวัตร จำปาทอง
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. พรชุลี นิลวิเศษ
2. รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2557

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... Q.C. ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต โยชะคง)

..... Mr. อนุวัตร กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรชุลี นิลวิเศษ)

..... [Signature] กรรมการ
(รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน)

..... [Signature] ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล) ๓๖

ชื่อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอด

เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัย นายอนุวัตร จำปาทอง รหัสนักศึกษา 2559001470

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. พรชุลี นิลวิเศษ (2) รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน

ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช (2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร (3) การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 13 ศูนย์ จำนวน 273 คน เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) คณะกรรมการบริหารเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 51.70 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีตำแหน่งทางสังคมเป็นกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีเงินเดือนประจำ ประกอบธุรกิจการค้าเป็นอาชีพรอง รายได้จากการประกอบอาชีพในครัวเรือนเฉลี่ย 310,459.49 บาทต่อปี และมีรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 236,865.57 บาทต่อปี (2) คณะกรรมการบริหารส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่เกือบทุกประเด็น (3) คณะกรรมการบริหารมีการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ระดับปานกลางในภาพรวม และระดับค่อนข้างมากในการดำเนินงานอีก 3 ด้านตามลำดับ ได้แก่ ด้านการสนับสนุนและช่วยเหลือเกษตรกร ด้านการบริหารจัดการ และด้านภารกิจความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหาร นอกจากนี้ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล และด้านการสนับสนุนการปฏิบัติงาน มีการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ในระดับปานกลาง (4) คณะกรรมการบริหารมีปัญหาในระดับค่อนข้างน้อยเกี่ยวกับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ และให้ข้อเสนอแนะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/สำนักงานเกษตรอำเภอ ควรมีการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

คำสำคัญ บทบาทหน้าที่ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช

Thesis title: Role Performance of the Administrative Committee of Sub-District Centers for Services and Agricultural Technology Transfer in Mueang District of Nakhon Si Thammarat Province

Researcher: Mr. Anuwat Chumpatong; **ID:** 2559001470;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Pornchulee Nilvises, Associate Professor ;

(2) Bumpen Keowan, Associate Professor; **Academic year:** 2013

Abstract

The purposes of this research were to study: (1) socio-economic circumstance of the Administrative Committee of Sub-district Centers for Service and Agricultural Technology Transfer in Mueang District of Nakhon Sri Thammarat Province; (2) knowledge and understanding in role of Administrative Committee; (3) role performance of the Administrative Committee; and (4) problems and suggestions for performance of Administrative Committee.

Research population comprised a number of 273 administrative committee members from 13 Centers for Service and Agricultural Technology Transfer. Data was collected by interview with all of them without random sampling. Data was analyzed by computer program. Statistics used to analyze data were frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation and ranking.

Research results were as follows: (1) Administrative Committee members were male with the average age at 51.70 years, married, completed higher secondary school/vocational certificate and holding social position as head of sub-district, head of village/assistant head of village. They received salary and their subordinate occupation was doing business. Their families' average annual income was 310,459.49 baht. Their families' average annual expense was 236,865.57 baht. (2) Most of them gained knowledge and understanding in almost every aspect of role performance of the Administrative Committee of Sub-district Centers for Service and Agricultural Technology Transfer. (3) In overall, the role performance of the Administrative Committee was at medium level, while other 3 aspects were at rather high level respectively such as in the aspect of providing support and help to farmers, the aspect of center administration and management and the aspect of the administrative committee's responsibility. Apart from this, the aspect of public relations, preparation of agricultural development plan at sub-district level and the aspect of operational support for the centers were at medium level. (4) Problem regarding the role performance of the Administrative Committee was at low level, and suggestion by the Administrative Committee for Local Administration Organization/ District Agricultural Office was they should provide the Administrative Extension Committee with continued support seriously.

Keywords: Role Performance, Sub-district Center for Service and Agricultural Technology Transfer, Nakhon Si Thammarat Province

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร. พรชุลย์ นิลวิเศษ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ บำเพ็ญ เขียวหวาน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมคณาจารย์สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กรุณาให้แนวคิด ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ติดตามการทำ วิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ ปลุกฝังให้ผู้วิจัย รักการวิจัย ทำงานวิจัยอย่างมีคุณค่ายิ่ง และเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน จนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จเรียบร้อย สมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต โยธะคง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำชี้แนะที่มีประโยชน์ยิ่ง อันทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และเจ้าพนักงานการเกษตรทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและความร่วมมือ ตลอดจนเพื่อนบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ให้คำแนะนำด้านต่างๆ สนับสนุนเอกสารข้อมูล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป จนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัวที่สนับสนุนให้กำลังใจซึ่งเป็นแรงผลักดันให้สำเร็จ ผู้วิจัยนับว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง จนทำให้การวิจัยครั้งนี้นำไปสู่ความสำเร็จ ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะยังประโยชน์ต่อการศึกษาและการส่งเสริมการเกษตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเกษตรกร คุณค่าและความดีอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอบอบแต่บิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

อนุวัตร จำปาทอง

พฤษภาคม 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่	12
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	18
แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร	22
การดำเนินงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	32
สภาพทั่วไปและการเกษตรของอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	48
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	56
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
ประชากร	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	67
ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	76
ตอนที่ 3 การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	81
ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	89
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	98
สรุปการวิจัย	98
อภิปรายผล	104
ข้อเสนอแนะ	108
บรรณานุกรม	112
ภาคผนวก	118
แบบสัมภาษณ์	119
ประวัติผู้วิจัย	132

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ผลผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี 2555/2556 ในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช.....	54
ตารางที่ 2.2 ปฏิทินการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และการประมง ในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช.....	55
ตารางที่ 4.1 สภาพทางด้านสังคมของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล.....	68
ตารางที่ 4.2 สภาพทางเศรษฐกิจของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล.....	70
ตารางที่ 4.3 แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล.....	73
ตารางที่ 4.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล.....	77
ตารางที่ 4.5 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล.....	80
ตารางที่ 4.6 ระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล.....	81
ตารางที่ 4.7 ปัญหาในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล.....	90
ตารางที่ 4.8 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล.....	96

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
ภาพที่ 2.1 แผนที่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช.....	49
ภาพที่ 2.2 แผนที่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราชแบ่งตามเขตตำบล.....	50

